

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.III.10.082/2018/4.

A tanács tagjai: Dr. Zanathy János
a tanács elnöke
Dr. Farkas Katalin
előadó bíró
Dr. Magyarfalvi Katalin
bíró

A felperes:

A felperes képviselője: dr. Tuza Béla ügyvéd

Az alperes: Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő

Az alperes képviselője: jogtanácsos

A per tárgya: társadalombiztosítási határozat felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

Az elsőfokú bíróság határozatának száma: Fővárosi Közigazgatási és
Munkaügyi Bíróság
24.M.1047/2017/10. számú végzéssel kijavított 24.M.1047/2017/7.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 24.M.1047/2017/10. számú végzésével kijavított 24.M.1047/2017/7. számú jogerős ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 10.000 (tízezer) forint + áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

- [1] Az Országos Egészségbiztosítási Pénztár a 2015. szeptember 28. napján kelt ... számú határozatával a felperes egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságának bejegyzésére irányuló kérelmét elutasította.
- [2] Az Egészségügyi Nyilvántartási és Képzési Központ Elnöke a 2015. december 22. napján kelt ... számú határozatával az elsőfokú hatóság határozatát helybenhagyta. A másodfokú hatóság érvelése szerint a felperes belföldi, Magyarországon élő, de magyar

állampolgársággal nem rendelkező ukrán állampolgár, ezért a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (továbbiakban: Tbj.) 16. § (1) bekezdés i) pontja alapján nem jogosult egészségügyi szolgáltatás igénybevételére. A felperes a Tbj. alapján belföldinek minősül (Magyarországon bejelentett lakóhellyel rendelkező bevándorolt jogállású ukrán állampolgár), ezért 2015. május 18. napjáig, mint kiskorú személy volt jogosult egészségügyi szolgáltatásra (Tbj. 16. § (1) bekezdés l) pont). A Tbj. 16. § (1) bekezdés i) pontja abban az esetben vonatkozna a felperesre, mint külföldi állampolgár, ha nemzetközi szerződés vagy az oktatásért felelős miniszter által adományozott ösztöndíj alapján állna fenn a tanulói jogviszonya. A hivatkozott i) pont alapján az egészségügyi szolgáltatásra csak abban az esetben lenne jogosult, ha magyar állampolgárságú és nappali tagozatos tanulói jogviszonnyal rendelkező személy lenne. A másodfokú hatóság határozatát Tbj. 4. § u) pontja, 16. § (1) bekezdés i) és l) pontjai és (3) bekezdése, valamint a 16/A. § rendelkezésére alapította.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [3] A felperes kereseti kérelmében a társadalombiztosítási szervek határozatainak hatályon kívül helyezését és annak megállapítását kérte, hogy hallgatói jogviszonya kezdetétől a diákigazolványra való jogosultsága megszűnéséig tartó időtartamra egészségügyi szolgáltatásra jogosult. Felperes álláspontja szerint a társadalombiztosítási szervek a Tbj. 16/A. §-a és a 16. § (1) bekezdés i) pontja téves értelmezésével hozták meg határozataikat. A 16. § (1) bekezdés i) pontját a 16/A. §-al együtt értelmezve az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultsága fennáll, mivel nappali tagozatos tanuló iskola látogatási bizonyítvánnyal igazoltan. A köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Közn.tv) 92. § (1) és (3) bekezdései a nappali tagozatos tanulói viszonyát alátámasztják. A tényállást a társadalombiztosítási szervek nem tisztázták, ezért határozataik a Tbj. hivatkozott rendelkezésein túl a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXLI. törvény (továbbiakban: Ket.) 50.§-a rendelkezéseit is sértik.
- [4] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte határozataiban foglalt jogi és ténybeli indokai fenntartása mellett. Az alperes érvelése szerint a Tbj. 16. § (1) bekezdése i) pontja értelmében a külföldi állampolgároknak, így a felperesre is eltérő szabályok vonatkoznak, mint a magyar állampolgároknak. A hivatkozott i) pontban rögzített feltételek meglétét a felperes sem állította. A Tbj. 16/A. §-a kizárólag a jogosultsági idő tartamát határozza meg, jogosultságot nem keletkeztet. A közoktatási törvény 92. § (1) bekezdése a tankötelezettség fennállásáról, míg a (3) bekezdése az iskolai oktatás-nevelés külföldi állampolgárok általi

igénybevételéről rendelkezik, mely körbe az egészségbiztosítási ellátásra való jogosultság nem tartozik. Az alperes a Ket. 50. §-ában előírt tényállás tisztázási kötelezettségének eleget tett az Oktatási Hivatal nyilatkozatának beszerezésével.

Az elsőfokú ítélet

- [5] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 10. számú végzéssel kijavított 24.M.1047/2017/7. számú ítéletével a másodfokú hatóság határozatát - az alperes elsőfokú határozatára is kiterjedő hatállyal - megváltoztatta és a felperes egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságát a diákigazolvány érvényességi időszakára megállapította.
- [6] A bíróság álláspontja szerint a Közn.tv hatálya alá tartozó, nappali rendszerű iskolai oktatás keretében tanulmányokat folytató külföldi állampolgár járulékfizetés nélkül egészségügyi szolgáltatásra nem jogosult. Ebből következően a köznevelési és a nemzeti felsőoktatásról szóló törvény hatálya alá tartozó oktatási intézményben, nappali rendszerű oktatás keretében tanulmányokat folytató nagykorú magyar állampolgárok, menekültek és oltalmazottak járulékfizetés nélkül jogosultak az egészségügyi szolgáltatásra, a külföldi állampolgárok csak abban az esetben, ha nemzetközi szerződés vagy az oktatásért felelős miniszter által adományozott ösztöndíj alapján létesített tanulói vagy hallgatói jogviszonyban állnak. A felperes bevándorló státuszú ukrán állampolgár, ezért a Tbj. 16. § (1) bekezdés i) pontja nem vonatkoztatható rá.
- [7] Az elsőfokú bíróság érvelése szerint a Tbj. 16. § (1) bekezdése értelmében a Tbj. 13. § b) pont értelmében a Magyarország által az 1963. évi 16. törvényerejű rendelettel kihirdetett a Magyar Népköztársaság és a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége között a szociális ellátás területén való együttműködés tárgyában 1962. december 20-án kötött és 1963. július 1. napjától hatályos egyezmény (továbbiakban: Egyezmény) hatálya alá tartozó személyek jogosultak egészségügyi szolgáltatásra. Az Egyezményt az ukrán állampolgár felperes vonatkozásában is alkalmazni kell. Az Egyezmény 2. cikke és 3. cikke értelmében az ukrán állampolgársággal, de Magyarországon állandó lakóhellyel rendelkező felperes egészségügyi szolgáltatásra jogosultsága elbírálásához azokat a szabályokat kell alkalmazni, amelyek a köznevelési intézményben nappali tagozaton tanulmányokat folytató magyar állampolgárokra is vonatkoznak, azaz a felperes egészségügyi szolgáltatásra jogosult a diákigazolványra való jogosultságának megszűnéséig.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [8] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a felperes kereseti kérelmének elutasítását kérte a Tbj. 16. § (1) bekezdés i) pontja, az Egyezmény és annak

végrehajtásáról szóló 7/1964. (VIII.30.) MÜM rendelet (továbbiakban: MÜMr.) bíróság általi megsértését állítva.

- [9] Az alperes álláspontja szerint - a bíróság értelmezésével szemben - a Magyarországon állandó lakóhellyel rendelkező, belföldi státuszú ukrán állampolgárságú felperes esetében az Egyezmény 2. cikke, vagyis az azonos elbírálás elve azt jelenti, hogy a Tbj. 16. § (1) bekezdés r) pontja alapján a magyar állampolgárokkal azonos módon válhat jogosulttá egészségügyi szolgáltatásra, amennyiben a Tbj. 39. § (2) bekezdés szerinti járulékfizetési kötelezettségének eleget tett. Az Egyezmény 2. cikkében általános szabályként megfogalmazott azonos elbírálás elve abban az esetben alkalmazható, ha az egyik Szerződő fél állampolgára a másik Szerződő fél területén ideiglenesen tartózkodik. A felperes állandó lakóhellyel rendelkezik Magyarországon, így végleges letelepedési szándékkal, a magyar hatóságok hozzájárulásával tartózkodik Magyarországon. Az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság tekintetében az Egyezmény 8. cikke kizárólag az ideiglenes tartózkodás esetén rendeli alkalmazni az azonos elbírálás elvét, amelyet a bíróság tévesen értelmezett és figyelmen kívül hagyta a MÜMr.-ben foglaltakat. Az alperes az elsőfokú eljárás során írásban és szóban előadott nyilatkozatait változatlan tartalommal fenntartotta azok megismétlése nélkül.
- [10] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.
- [11] A felperes álláspontja szerint az alperes értelmezési kérdésként feltüntetve, valójában a jogerős ítélet felülmérlegelését kérte a Pp. 275. §-a tiltó rendelkezése ellenére. A munkaügyi bíróság a releváns jogszabályokat, így az alperes által hiányolt MÜMr.-t is figyelembe vette döntése meghozatalakor.
- [12] A felperes hivatkozott a MüMr.1. §-ában rögzített állandó lakóhely, valamint az Egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.) 3. § s) pontjában rögzített magyar állampolgár fogalom meghatározásokra, valamint az alperes az Egyezmény 8. cikke alkalmazása körében kifejtett téves álláspontjára.
- [13] A felperes érvelése szerint a Tbj. alapja az Eütv., amely kifejezetten magyar állampolgárnak tekinti a bevándorolt jogállású személyt, amiből okszerűen következik, hogy a felperest a diákigazolványra jogosultsága megszűnéséig megilleti az egészségügyi szolgáltatásra jogosultság. A felperest, mint az Eütv szerinti magyar állampolgárt, azonos elbírálás illeti meg a Tbj. 16. § (1) bekezdés i) pontja és a 16/A. § -a szerint a magyar állampolgárokkal.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [14] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott az alábbiak szerint.
- [15] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdésében írt keretek között vizsgálta felül.

- [16] A Kúria mindennek előtt rögzíti, hogy a munkaügyi bíróság érdemben helytálló döntést hozott, a jogerős ítélet indokolásában foglalt jogértelmezést, levezetést a következőkkel egészíti ki:
- [17] A Tbj. 16. § (1) bekezdése értelmében: egészségügyi szolgáltatásra jogosult - az e törvény szerint biztosított, illetőleg a 13. § szerint egészségügyi szolgáltatásra jogosult - személyeken túl a 16. § (1) bekezdés a)-w) pontjában felsorolt személyek is.
- [18] A Tbj. 13. §-a értelmében e törvény rendelkezéseit a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló uniós rendeletet és a nemzetközi egyezmény hatálya alá tartozó személyre az Egyezmény szabályai szerint kell alkalmazni.
- [19] A Tbj. 16. § (1) bekezdés első fordulata értelmében a biztosítottak és a 13. §-ban meghatározott az Európai Unió szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló rendeletei, továbbá nemzetközi egyezmény alapján jogosult személyek jogosultak egészségügyi szolgáltatásra. Ezen személyeken kívül az egészségügyi ellátásra jogosultak taxatív felsorolását a Tbj. 16. § (1) bekezdés a)-w) pontjai tartalmazzák. Amennyiben az egészségügyi ellátásra való jogosultság a biztosított minőség vagy a Tbj. 13. §-a alá tartozás okán megállapítható, az a)-w) pontokban felsorolt jogosultsági jogcímek vizsgálata szükségtelen, azaz az uniós rendeletek, illetve a nemzetközi egyezmény alapján fennálló jogosultság megelőzi az egyéb jogosultságokat.
- [20] Az Egyezmény rendelkezéseinek a felperes ügyében való alkalmazását az alperes nem vitatta, felülvizsgálati kérelmében az Egyezmény 2. cikkének a MÜMr. figyelembevételével történő értelmezése helytálló voltát vonta kétségbe.
- [21] Az Egyezmény 2. cikke az azonos elbírálás elvét rögzíti azzal, hogy az egyik szerződő fél azon állampolgárai, akik a másik szerződő fél területén tartózkodnak - legyen az állandó vagy ideiglenes jellegű - az Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában többek között társadalombiztosítási szolgáltatások tekintetében a saját állampolgáraival azonos elbírálásban kell, hogy részesüljenek.
- [22] Az Egyezmény 4. cikke értelmében az Egyezményben rögzített szolgáltatásokat - legyen az természetben vagy pénzben járó - az azt igénylő állandó lakóhelye szerinti szerződő fél illetékes szerve nyújtja a saját szabályai szerint. Az állandó lakóhely fogalmát a MÜMr. 1. §-a határozza meg. Az alperes maga is állította „felperes Magyarországon állandó lakóhellyel rendelkező, belföldi státuszú ukrán állampolgár”.
- [23] Az alperes által hivatkozott, az Egyezmény 8. cikk (1) bekezdése a 4. cikk (1) bekezdése esetén nem alkalmazandó, mivel a 4. cikk (3) bekezdése azt a (2) bekezdésben feltüntetett személyek vonatkozásában rendeli csupán alkalmazni az (1) bekezdésben írt személyektől eltérően. A 4. cikk (1) és (2) bekezdése eltérő személyi körre vonatkozik, míg az (1) bekezdés az állandó lakóhellyel rendelkező, addig a (2) bekezdés az állandó lakóhellyel nem rendelkező, de kiküldetésben a másik szerződő fél területén ideiglenesen tartózkodó személyek esetére írja elő a szerződő fél

számára, hogy a saját jogszabályai szerint nyújtson ellátást.

- [24] A MÜMr. 3. § (1)-(4) bekezdései a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetségének azon állampolgárai tekintetében tartalmaz szabályozást az ideiglenes munkaképtelenség és egyéb esetben járó szolgáltatásokra nézve, akik átmenetileg (ideiglenesen) tartózkodnak Magyarországon, így rendelkezései a felperes esetében nem alkalmazhatóak.
- [25] A fentiekből következően a felperes az Egyezmény 2. cikke és 4. cikk (1) bekezdése alapján jogosult az egészségügyi szolgáltatásra, a Tbj. 16. § (1) bekezdés i) pontjának alkalmazása (mivel az Egyezmény alapján fennálló jogosultság megelőzi az egyéb jogosultságot) fel sem merülhet, az i) pont szerinti feltételek vizsgálatának szükségessége.
- [26] Mindezekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet - az indokolás kiegészítésével - a Pp. 275. § (3) bekezdése alkalmazásával hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

- [27] Amennyiben a felperes az Egyezmény rendelkezései alapján jogosult az egészségügyi szolgáltatásra a Tbj. 16. § (1) bekezdés i) pontban rögzített feltételek vizsgálata szükségtelen.

Záró rész

- [28] A Kúria az alperest Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes felülvizsgálati eljárásban felmerült (áfá-val növelt) költségének a megfizetésére.
- [29] A felülvizsgálati eljárás illetékét az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdése alapján a magyar állam viseli.
- [30] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson bírálta el (Pp. 274. § (1) bekezdés).

Budapest, 2018. április 16.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő